

I lederen fra Jyllands-Posten den 25. marts 1982 ender det bl.a.:

»Den danske afdeling af det internationale forbund til beskyttelse af komponisters og tekstforfatteres rettigheder ved offentlig fremførelse af deres værker – i daglig tale kaldet KODA – har fundet ud af, at der bør betales afgift, hvis man ved et offentligt arrangement afsynger sådanne tekster og melodier, der findes for eksempel i Højskolesangbogen.

Det finder Foreningen af Folkehøjskoler i Danmark mærkværdigt, eftersom foreningen allerede har betalt afgift ved udgivelsen af Højskolesangbogen.

KODA mener, at denne afgift omfatter trykningen af tekster og noder, og man fastholder derfor, at der også skal betales afgift, når tekster og melodier bruges. Prisen for mindre sangarrangementer, hvor deltagerne selv lægger røster til, er således 116 kr. – hvordan man så ellers er nået frem til dette beløb.«

Blandt de mange eksempler på ophavsretsgalskarberne kan også berettes solstrålehistorien om Berlingske Tidende, som Nytårsdag 1982 illustrerede sit referat af Dronningens nytårstale med et enkelt billede af Dronningen på skærmen. Den tv-fotograf, der havde filmet hende, gjorde det selvsagt som en del af sit lønnede arbejde i Danmarks Radio. Desuagtet stævnedes han Berlingeren for at få honorar for avisens offentliggørelse af den fotografering, som han hævdede at have ophavsretten til. Østre Landsret blev nødt til at vride og vende ophavsretsloven, og efter at have hugget hæle og klippet tæer i den vanvittige lov kom retten – med to stemmer mod én – frem til at frifinde avisen for krænkelse af fotografens kunstværk.

Hermed er gengivet en del af baggrunden for punkt 87 i »Det vil vi i Fremskridtspartiet« (september 1981-udgaven).

»Ophavsretssystemet er gået over gevind og er forældet i sin grundopbygning. Det hæmmer urmeligt livsudfoldelsen for den almindelige borger og skal derfor nygennemtænkes med henblik på en nedtræning.«

Lovurimeligheden vanskeliggør derhos virkeliggørelse af Fremskridtsprogrampunkt nr. 89 om, at »tv og alle tre radioprogrammer køres 24 timer i døgnet, men i overvejende grad på konservesbasis (ét program med blandet indhold, ét udelukkende med let musik og ét udelukkende med taleudsendelser af oplysende art). Genudsendelser bliver langt hyppigere, men uden fornyet honorar.«

Forslagsstillerne kan helt tiltræde daværende generaldirektør Hans Sølvhøjs udtalelse den 30. november 1975 på radioprogramprovinsorganisationernes store lyttermøde om at kalde den gælden-

de lovgivning om ophavsrettens brems for folkeoplysningen for »forrykt«.

Alle ærgrer vi os dagligt over forfængelighedens marked ved afmelding af radioavis, regionalradio og mange andre udsendelser – ja ofte ved delindslag i disse udsendelser. I stedet for at koncentrere sig om det væsentlige skal man absolut have fortalt, hvad det er for en medarbejder, der har været interviewer osv. Hvis man endelig skal spille tiden for millioner af mennesker på den måde, var det nok mere demokratisk at oplyse, at studiets mikrofoner var blevet afstøvet af frøken Othilie Jensen.

Når en radiofoni eller et fjernsynsselskab benytter ophavsretligt beskyttede værker, må der én gang for alle ske afregning med ophavsmændene, så disse ikke – individuelt eller gennem organisationer – kan drøne verden rundt og oppebære gebyrer, hver gang programmet udsendes. Forfattere, instruktører, skuespillere, komponister, musikere, radioteknikere osv. skal ikke stilles bedre end for eksempel de bygningsarbejdere, der har opført Radiohuset eller de rengøringsassistenter, som har støvsuget og gulvvasket i studierne og tømt askebægrene og papirkurvene før optagelserne gik i gang. Når et værk først er produceret til de elektroniske medier, skal enhver have lov til vederlagsfrit at benytte det, hvis han har erhvervet normal ejendomsret over et eksemplar af værkets materielle manifestation. Immaterielle rettigheder foreslås derfor afskaffet på tv- og radioområdet.

Hvad specielt angår antenneforeninger og andre formidlere, må de juridisk opfattes som en forlængelse af den enkelte seers radio- og fjernsynsapparat. De pågældende formidlere bør derfor ikke kunne afkræves afgifter til ophavsmænd. Copydanbutikken skal lukkes lige så brat, som den dukkede op.

Ideologisk er der efterhånden stærke altmodiske skær over ophavsretten. Den er blevet særprivilegiet for selvbestaltede herrer i åndernes rige med al deres hovmodighed og foragt over for de usle arbejdskuliler, som bare gør nytte, og som derfor bestemt ikke kan fortjene ophavsrettigheder over deres arbejdsresultater.

Uanset at der altså er et særdeles stærkt behov for at få gjort noget ved spørgsmålet, har gammelpartierne år efter år i frygtsomhed over for de magtfulde finkulturnes organisationer danset trippevals på stedet.

Forslagsstillerne mener ikke, at det inden for indeværende valgperiode vil være fornuftigt helt at afskaffe ophavsretten. Åndsværksproducenten skal have mulighed for at opnå økonomisk vederlag for sit produkt, og der er umiddelbart noget meget tiltrækkende i, at de originalitetsværksarbejdere, der range-